

Obsah:

Úvod	9
------------	---

1. Orální komunikace a její poruchy

1. 1. Jazyk a řeč	11
1. 2. Klasický pohled na specializace hemisfér	13
1. 3. Nelingvistická lateralizace zpracování podnětů	14
1. 4. Lateralizace zpracování hlásek	15
1. 5. Neurogenní reprezentace řeči a jazyka	17
1. 6. Modalita jazyka	20
1. 7. Poruchy mezilidské orální komunikace	21
1. 8. Poruchy řeči (motorické)	22
1. 9. Symptomatické poruchy řeči a jazyka	23
1. 10. Poruchy jazyka	24
1. 11. Společné rysy vývojových poruch řeči a jazyka	30

2. Základní pojmy z fonetiky

2. 1. Jednotky souvislé řeči	33
2. 2. Hláška	33
2. 2. 1. Hláška – obecná neznaková jednotka	34
2. 2. 2. Kodifikovaná norma hlásky	35
2. 2. 3. Inventář vokálů českého jazyka	36
2. 2. 4. Inventář konsonantů českého jazyka	37
2. 3. Slabika	
2. 3. 1. Slabika – základní stavební jednotka	43
2. 3. 2. Lokalizace hlásky ve slabice	44
2. 3. 3. Segmentální stavba slabiky	46
2. 4. Fonetické slovo, řečový takt	48
2. 4. 1. Struktura slov v ontogenetickém vývoji	48
2. 5. Fonetický (artikulační) vývoj	
2. 5. 1. Fonetický vývoj samohlásek	50
2. 5. 2. Fonetický vývoj konsonantů	52
2. 6. Poruchy výslovnosti	59
2. 7. Patlavost hlásková a slovní	61
2. 8. Vývojová verbální dyspraxie	61
2. 9. Terapie poruch výslovnosti	63

2. 9. 1. Syntetická metoda.....	63
2. 9. 2. Globální metoda	64
2. 9. 3. Fixace a automatizace	64

3. Jazyk

3. 1. Komponenty jazyka	65
3. 1. 1. Fonologie	65
3. 1. 2. Morfologie	65
3. 1. 3. Syntax	65
3. 1. 4. Sémantika	65
3. 1. 5. Pragmatika	67

4. Základní pojmy z fonologie

4. 1. Jednotky jazykové	68
4. 2. Foném – nejmenší jazyková jednotka	69
4. 3. Morfém - nositel významu	71
4. 4. Slovo – samostatná jazyková jednotka	73

5. Fonologický vývoj

5. 1. Fonologický vývoj – obecně	75
5. 2. Fonologické procesy	75
5. 3. Puzzle fenomén (puzzle phenomenon)	87
5. 4. Vývoj a stabilizace českých fonémů	
5. 4. 1. Vokalický systém	88
5. 4. 2. Konsonanty	89
5. 4. 3. Vývoj konsonantů – souhrn	94

6. Vývojová fonologická porucha (VFP)

6. 1. Terminologie VFP	95
6. 2. Obecné vymezení VFP	96
6. 3. Charakteristické znaky VFP	98
6. 4. Fonologické a fonémické uvědomění.....	101
6. 5. Diagnostika fonémického uvědomění	102
6. 6. Dostupné zkoušky	107
6. 7. Diagnostické zařazení VFP – dg. F 80.0	112
6. 8. Diferenciální diagnostika VFP a VD (receptivní)	113

7. Terapie VFP	
7. 1. Fonologická terapie obecně.....	119
7. 2. Speciální techniky fonologické terapie	
7. 2. 1. Minimální páry / kontrasty	122
7. 2. 2. „Sluchové bombardování“	124
7. 2. 3. Terapie sluchových vstupů	125
7. 3. Rozvoj fonologického a fonémického uvědomění	
7. 3. 1. Slabičné uvědomění	126
7. 3. 2. Návčik jednoduché SAS	129
7. 3. 3. Fonémové srovnávání	130
7. 3. 4. Sluchová diskriminace fonémů	131
7. 3. 5. Rozlišování smysluplných slov a pseudoslov	139
8. Prognóza terapie VFP	140
Závěr	140
Slovníček	141
Literatura	143